

SANTIAGO

Santiagopa K'art'a P'ãda Judiorã

Ijãapataarãmaa

Santiago, Jerusalendepema ijãapataarã poro waibiapa na k'art'a p'ãji. Cristo chok'ai p'irabaip'eda, unupiji nãgí Santiagomaa (1 Co 15.7). Santiagopa na k'art'a p'ã pëiji judiorã Cristode ijãadap'edaarã, eujã awara-awaraade p'ananadap'edaarãmaa. Ma ijãapataarã ũraaji ichita ijãapataadamerã Cristopa k'inia bik'a.

Salude jarap'eda, naapiara Santiagopa jara bi ijãapataarãpa jiridamerã k'isia k'awaa p'anadait'ee m̄aik'aapa ijãa-ijãa p'ananaadamerã (cap. 1.1-18). Jara bi oopataadamerã Ak'õre Ũraade jara bik'a; j̄ip'a ma ũraa ũridai k'ãyaara (cap. 1.19-27) m̄aik'aapa eperãrã ũk'uru piara ak'inaadamerã awaraarã k'ãyaara, Tachi Ak'õrepa ijãapataarã jõmaweda auk'a pia ak'ipari perã Cristo k'aurepa (cap. 2.1-13). Jara bi k'ãata jara k'inia bi Tachi Ak'õrede ijãapari (cap. 2.14-26). Jara bi tachi k'ĩramede; sãga ma k'aurepa k'achiade baaidai (cap. 3.1-12). Jara bi wãara k'isia k'awaa p'anãrãde (cap. 3.13-18) m̄aik'aapa sãap'eda ijãapataarã chik'inia p'anada-e (cap. 4.1-12). Jara bi audua pedenaadamerã (cap. 4.13-17) m̄aik'aapa p'arat'ara beerã ũraa bi (cap. 5.1-6). T'ëepai jara bi choodamerã ãra ijãa p'anide m̄aik'aapa it'aa t'ĩpataadamerã k'ayaa beerã pari (cap. 5.7-20).

Salude pëida

¹ Mi, Santiagopa oopari Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a mãik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa k'inia bik'a. Na k'art'a pëiru parã Israeldeepa uchi-adap'edaa ëreerã docedepema ijãapataarãmaa, t'imí na p'ek'au eujãde p'aní chaa. Pia p'anáti.

Ijãapataarã nepirade p'aní pijida, o-ïa p'anadaipia bi

² Ipemaarã Cristo k'aurepa, parã nepirade p'anadak'ãri maa-e pirã chupiria jõnadak'ãri, waapiara Cristode o-ïa ijãa p'anáti. ³ Mãgá choodak'ãri, k'awa p'aní ne-inaa k'ïra t'ãdoo choodai. ⁴ Mãgá choo p'aní misa, ichiak'au Tachi Ak'õremaa oopíti irua k'inia bik'a. Mãgá parãpa ne-inaa apida faltada-e pait'ee irua oopi k'inia bi parãmaa. Pia k'ïsiapataadai mãik'aapa jõma pia oopataadai, irua k'aripa bairã.

⁵ Mamída parãdepemapa k'awa-e bi pirã k'ãata oopia bi chupiria nĩbide, it'aa t'íji Tachi Ak'õrepa k'awapimerã. Tachia chupiria iidiruta pirã, iru k'ïrau-epi. Ma k'ãyaara k'aripait'ee pi, ne-inaa jõmaade tachi k'aripa k'inia bapari perã. ⁶ Mapa Tachi Ak'õremaa it'aa t'ík'ãri, ijãaji wãara irua ooit'ee pia iidi bik'a. K'ïsianáaji: “¿Mia oo k'inia baik'ã irua k'inia bik'a wa mãga-e?” Mãgee eperã k'ïsia nãga bi: ara p'usa abaamã bak'ãak'ata bi. ⁷ Mãgee eperãpa ijãa-e Tachi Ak'õrepa ichi k'aripai. ⁸ Idi ne-inaa aba ijãapari mãik'aapa nu ne-inaa awaraa ijãapari. K'ïra jĩp'a ijãak'aa.

Chupiria beerã p'arat'ara beerã ome

⁹ Piara k'awaadamerã sãga oodaipia bi chupiria jõnide, parãmaa nãga nepiriit'ee. Ijãapari aba

chupiria bi pirã p'arat'a wēe, o-ia baipia bi Tachi Ak'õrepa iru auk'a pia ak'ipari perã apemaarã ijãapataarãk'a. Ma awara o-ia baipia bi it'ari banait'ee perã. ¹⁰ Jõdee ijãapari p'arat'ara bi o-ia baik'araa bi p'arat'ara bairã. Eperã p'arat'ara bi taarã chook'aa, nep'ono ewaraade bik'a. ¹¹ Mãgee nep'ono pi-ia bi t'ok'ãri tap'eda. Mamida ai ãri ak'õrejiru jera nibeek'ãri, pidaipari wãsiapa. Taarã-e nide ma nep'ono pi-ia jõdaipari. Mãga pik'a bi eperã p'arat'ara bee. Mimia oomaa p'anide pida, jõma ãchia iru p'ani jõdarii.

Tachi Ak'õrepa k'ĩsia k'achia k'ĩsiapik'aa

¹² Tachi Ak'õrepa o-iaipari eperã chupiria nibeide maa-e pirã nepirade nibeide, chook'ãri Cristode ijãa bairã. Mãgã chook'ãri, Tachi Ak'õrepa ma eperãmaa it'aripema poro jira teeit'ee; pia jarait'eera, ichita ichi ome bapiit'ee. Ichia mãga oopari jõma ichi k'inia iru p'anirã ome, chonaarãweda mãga jarada perã. ¹³ Mamida mãgã nepirade jõnide abaapa k'ĩsiaru pirã k'achia ooit'ee, jaraik'araa bi: “Tachi Ak'õrepata mãga oopi bi”. Mãga jaraik'araa bi Tachi Ak'õrepa k'ĩsiak'aa perã ne-inaa k'achia ooit'ee. Ma awara eperãmaa mãga k'ĩsiapik'aa. ¹⁴ Jip'a tachi t'ãrideepata k'ĩsia k'achia uchiapari. Maap'eda ne-animal trampade t'ĩuparik'a carnada k'oit'ee, mãga pik'a eperã ichia k'ĩsia k'achia oo k'iniadaik'ãri, ¹⁵ ma ne-inaa k'achia oopari. Chi mãga ooyaa bi atuait'ee.

¹⁶ Maperã ipemaarã k'iniarã, pãchi itu k'ũrapináati. K'ĩrak'aupai k'ĩsiadai Tachi Ak'õrepa k'ĩsiapii ne-inaa k'achia ooit'ee. ¹⁷ Mãga-epi. Tachia ne-inaa pia jõmaweda iru p'ani Tachi

Ak'õre k'aurepata iru p'ani. Irua ooji ak'õrejõru, atane mãik'aapa lucero. Mãgí edaare ìdaapata, edaare ìdaadak'aa. Tachi Ak'õre mǎga bada paara, edaare k'ĩsiapik'aji k'achia ooit'ee; edaare k'ĩsiapik'aji pia ooit'ee. Mamĩda mǎga-e. Ichita pia oopari. ¹⁸ Mǎgá pia oopari perǎ, apemaarǎpa írude waide ijǎadai naaweda, tachi judiorǎmaa k'awapiji ichia wǎarata jara pǐida, ma ũraa wǎarade ijǎadap'eda, atuanaadamerǎ. Mǎga ooji k'inia bairǎ ichi k'ĩrapite pia nipadamerǎ.

Tachi Ak'õre Ũraa ũripataarǎpa oopata

¹⁹ Ipemaarǎ k'iniarǎ, Tachi Ak'õrepa mǎga ooda perǎ tachi-it'ee, k'ĩri ěesaa p'anáti iru ũraa ũridamerǎ. Mamĩda pia k'ĩsĩati pedeedai naaweda. Ma awara isapai k'ĩraunáati. ²⁰ Mia mǎga jara bi chi isapai k'ĩrauyaa bĩpa ook'aa perǎ Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. ²¹ Maperǎ k'achia k'ĩra t'ǎdoo k'ĩsia amáati. P'ananáati naaweda p'anapatap'edaak'a, waide ijǎada-e p'anadak'ǎri. Ma k'ǎyaara audua-ee óoti Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a. Ichiaba k'ĩsiapatáati irua wǎarata jara pǐidade, ma k'aurepata ijǎapata perǎ mãik'aapa it'aa wǎadait'ee perǎ.

²² Mǎga ooda-e pirǎ, pǎchi k'inia ijǎa p'aník'ata bi. Mia mǎga jara bi ũk'uruurǎpa k'ĩsiadai perǎ Tachi Ak'õre Ũraa ũri bĩpapai oo p'ani irua k'inia bik'a. Mamĩda pǎchi itu k'ũrapĩ p'ani. Tachi Ak'õre Ũraa ũridak'ǎri, oodaipia bi irua jara bik'a. ²³ Chi mǎga oo-e bĩpa ara eperǎpa espejode ichi k'ĩra ak'ĩparík'ata bi. ²⁴ Jǎgí eperǎ espejode ak'ĩ bak'ǎri, ichi k'ĩra pia unupari. Mamĩda ma espejodepa áyaa wǎk'ǎri, espejode unuda k'ĩra atuadaipari.

²⁵ Māga pik'a bi eperā ome Ak'ōre Ūraa ūrik'āri. Ūrii Tachi Ak'ōrepa ichimaa oopi k'inia bi. Mamīda, ai t'ēpai ichia ūrida k'īra atuadaru pirā, oo-e pai Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. Jōdee chi ooparipa Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a nāga bi. Tachi Ak'ōrepa Ūraa Pia jara pēida Cristode ūrik'āri, aide k'īsia wāpari māik'aapa Cristode ijāapari. K'īra atua-ee māgí jara pēida, Cristopata k'aripapari perā ichia oomerā ma ūraade jara bik'a. Māga ook'āri, t'āri o-īa bapariit'ee.

²⁶ Eperāpa k'īsiai Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a oo bi, it'aa t'īpari perā maa-e pirā primisia teepari perā. Mamīda ik'achia pedeeru pirā awaraarā āpīte maa-e pirā audua pedeeru pirā, ichi itu k'ūramaa bi, wāara Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a oo-e bairā. ²⁷ Wāara Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a ooparipa ooamaa bapari ijāadak'aa beerāpa k'achia oopata k'īra t'ādoo. Ma awara k'aripapari ak'ōre wēe beerā māik'aapa p'ētrāa beerā āchi chupiria jōnide.

2

Sāgá awaraarā ak'idaipia bi

¹ Ipemaarā, parāpa k'awa p'ani net'aa jōma Tachi Waibia Jesucristo jua ek'ari nībi. Iruata Tachi Ak'ōre k'īra wāree iru bi. Māga k'awa p'anita māik'aapa irude ijāa p'anita, ¿sāap'eda parāpa aba k'iniara iru p'anapatama apemaarā k'āyaara? Tachi Ak'ōrepa māga oopik'aa. ² ¿Sāga pak'ajima parāpa mia jararuk'a oodap'edaa paara? Parā cheepurudak'āri it'aa t'īdait'ee, pachei aba p'arat'ara bi māik'aapa aba chupiria bi. ³ Chi p'aru pi-ia jī bi māik'aapa sortija nēedee jī bi pipiara

ak'idai chi p'aru sore jĩ bi k'ãyaara. Jaradai ma p'arat'ara bĩmaa: "Nama su-ak'i ba chéji su-ak'i beepata pipiara bide." Jõdee ma chupiria chimaa jaradai: "Jãma bainĩ banáji, maa-e pirã jãma su-ak'i banáji." ⁴ Mãga oodap'edaa paara, Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a ooda-e p'anak'ajida. Mapa parãpa mágá oo p'ani pirã, pia ooda-e p'ani. Cristo Tachi Waibiada a p'ani mĩda, jara p'ani chisãgita k'iniadaipia bi apemaarã k'ãyaara. Mãga oodak'ãri, k'achia k'ĩsia p'ani.

⁵ Ipemaarã k'iniarã, jũrítĩ! Tachi Ak'õrepa audú jirit'erajipi chupiria chedeerã, Cristode ijãadap'eda, o-ĩa p'anapataadamerã na p'ek'au eujãde, k'awa p'anadairã irua ãchi k'aripapari. Ma awara ãchi jirit'eraji it'aa wãdamerã. Tachi Ak'õrepa mãga oopari ãchi-it'ee mãik'aapa jõma iru k'inia iru p'anĩrã-it'ee, chonaarãweda mãga jarada perã. ⁶ Tachi Ak'õrepa mágá chupiria beerã jirit'eraji mĩda, parãpa p'arat'ara beerã pipiara ak'ipata chupiria beerã k'ãyaara. ¿K'awada-e p'anik'ã p'arat'ara beerãpata parã chupiria oo iru p'anapata mãik'aapa charraarã k'ĩrapite atadaipata? ⁷ Ma awara ãchia Jesucristo t'ĩ ichi k'inia ik'achia jarapata. Mãga oopata Tachi Waibia Jesucristopa jõmaarãmaa pia oopari mĩda. jiru t'ĩdeta parã poro choopijida! Mãga bita, ¿sãga arata pipiara ak'idaima chupiria beerã k'ãyaara?

⁸ Ma k'ãyaara oodaipia bi Tachi Ak'õrepa ũraa waibiara bide jara bik'a ichi ũraa p'ãpidade:

'Awaraarã k'inia iru baparĩji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.' *(Lv 19.18)*

⁹ Mágá parãpa eperãarã ũk'uru ak'i p'ani pirã pãchi

k'ap'ia ak'ipatak'a, mamĩda mǎga ooda-e p'ani pirǎ jōmaarǎ ome, k'achiata oomaa p'ani Tachi Ak'ōre k'īrapite. Mǎgá oodak'āri, ooda-e p'ani iru ũraa p'ādade jara bik'a. ¹⁰ Eperǎpa Tachi Ak'ōrepa Ūraa jaradadepema aba oo-e pirǎ, ichita iru ũraade jara bik'a jōmaweda oo-e bi. ¹¹ Iruata jaraji:

‘Miak'āi bi awaraarǎ ome k'āinǎaji.’

Ichiaba jaraji:

‘Eperǎ peenǎaji.’

(Ex 20.13-14)

Mapa awaraa jiri-e pijida, eperǎ peeru pirǎ, ichita oo-e bi jōmaweda Tachi Ak'ōrepa jara bik'a. ¹² Mamĩda parǎpa Cristode ijǎadak'āri, ma ũraa p'āda jua ek'ariipa uchijida. Mapa parǎpa pia pedeedaipia bi awaraarǎde mǎik'aapa jōmaarǎ auk'a ak'idaipia bi, ewari cherude Tachi Ak'ōrepa ak'it'ee perǎ ichide ijǎapataarǎpa oopatap'edaa mǎik'aapa pedeeapatap'edaa. Mǎgá k'awaait'ee ichia jaradak'a oojida wa ooda-e paji. ¹³ Mǎgá Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujǎdepemaarǎpa oopatap'edaa ak'ik'āri, chupiria k'awa-e pait'ee awaraarǎ chupiria k'awada-e p'anadap'edaarǎ. Jōdee chupiria k'awaait'ee awaraarǎ chupiria k'awaadap'edaarǎ. Mǎirǎ o-īa uchiadait'ee iru k'īrapite, oodap'edaa perǎ irua jaradak'a.

Tachi Ak'ōrede wǎara ijǎapataarǎpa oopata irua k'inia bik'a

¹⁴ Mǎpai ĩpemaarǎ, k'īsĩati mia jararude. Eperǎpa Tachi Ak'ōrede ijǎa bida ai. Mamĩda mǎgĩpa chĩara k'aripak'aa pirǎ Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a, ichi k'inia mǎga jara bi. Mǎga jara bĩpapai it'aa wǎ-e pait'ee. ¹⁵ Pia jarait'eera, ijǎapari abaapa

unuru pirã awaraa ijãapari p'aru wêe bi jĩsua-it'ee, mãik'aapa chik'o wêe bi k'oit'ee, ¿sãgak'ajima nãga jarada paara? ¹⁶ “P'aru mōtaapa pira béeji jĩsuapiamaapa mãik'aapa nek'óji bi jãwaa beerumaa. Maap'eda pia wãji Tachi Ak'õre ome.” Mãga jara bide maarepida tee-e pirã ma ijãapari chupiria chimaa, ¿k'ãare piata baima? Ichi k'inia mãga jaraji. ¹⁷ Mãga pik'a bi chi jara bipa: “Mia Tachi Ak'õrede ijãapari.” Mamĩda mãgí eperãpa ook'aa pirã Tachi Ak'õrepa jara bik'a ichi ũraade, ma eperãpa ichi k'inia mãga jara bi.

¹⁸ Ewaa eperãpa jarai: “Pia Tachi Ak'õrede ijãa bi mãik'aapa mia ne-inaa oopari irua jara bik'a. Mamĩda pia ne-inaa oo-e pirã irua jara bik'a, mãgara wãara ijãa-e bi. Jōdee mia mãgá irua jara bik'a oopari perã, pia k'awaai mia wãara ijãa bi.” ¹⁹ K'awa bi pia ijãa bi Tachi Ak'õre apai. Wãarapi, mamĩda mãga ijãa bipa tachi it'aa wã-e pait'ee. Netuaraarãpa ichiaba mãga k'awa p'ani. Mamĩda p'era p'anapata k'awa p'anadairã Tachi Ak'õrepa ãchi k'achia ooit'ee. ²⁰ Pariatua k'ĩsianáaji. Ma k'ãyaara óoji Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. K'awáaji wãara Tachi Ak'õrede ijãa bipa oopari irua oopi bik'a. ²¹ Chonaarãweda auk'a mãga paji. Tachi chonaarãwedapema Abrahampa ichi warra ateeji ee nok'ode biit'ee altar ĩri mãik'aapa peeit'ee Tachi Ak'õre-it'ee, Tachi Ak'õrepa irumaa mãga jarada perã. Mãgá Abrahampa chi warra wãak'a-e pada perã, wãara p'ek'au k'achia wêe beeji Tachi Ak'õre k'ĩrapite. ²² Ai naaweda Abrahampa Tachi Ak'õrede ijãaji. Mamĩda ichia ook'ãri Ak'õrepa jaradak'a, ak'ipiji wãara ijãa bi. ²³ Ma awara mãga ook'ãri,

wāara uchiaji Tachi Ak'õre Ûraa p'ãdade jara bik'a:
 'Abrahampa Tachi Ak'õrepa jarada ijãaji. Maperã
 Tachi Ak'õrepa iru pia ak'ipachi.' (Gn 15.6)
 Abrahampa ichia wāara ijãada mǎgá ak'ipida perã,
 Tachi Ak'õre k'õp'ãyoda apachida.

²⁴ Mǎpai ïpemaarã, Tachi Ak'õrepa mǎga ooda
 perã Abraham ome, parãpa k'awa p'ani Tachi
 Ak'õrepa p'ek'au k'achia wēe ak'ipari eperã irude
 wāara ijãa bi mǎik'aapa irua jara bik'a oo bi.
 Mamãda mǎgá ak'i-epi eperã irude ijãa bida apari,
 mǎgipa oo-e bi pirã irua jara bik'a.

²⁵ Tachi Ak'õrepa Abraham ome oodak'a ichiaba
 ooji Rahab ome. Mǎgí prostituta baji. Mamãda
 Israel pidaarã chedak'ãri iru baparimã ma
 p'uuru ak'ide, irua ma Israel pidaarã k'aripaji ichi
 auk'aarãpa jita atanaadamerã. Mǎga ooji Tachi
 Ak'õrede ijãa bada perã. Mǎgá ooda perã mǎik'aapa
 wāara ijãada perã, Tachi Ak'õrepa mǎgí wēra p'ek'au
 k'achia wēe ak'iji. ²⁶ Mǎpai ma jõma jara aupadade
 k'ĩsiadak'ãri, parãpa k'awaadaï Tachi Ak'õrede ijãa
 bida aparipa ook'aa pirã irua jara bik'a ichi ùraade,
 wāara ijãa-e bi. Iru tachi piuda k'ap'iak'ata bi.

3

Pariatua pedeedaik'araa bi

¹ ïpemaarã, parãdepema Ak'õre Ûraa jarateepari
 pa k'inia bi pirã, k'awaaipia bi apemaarã
 ijãapataarãpa oopatap'edaa ak'ii k'ãyaara, Tachi
 Ak'õrepa taipa oopatap'edaa audupiara ak'it'ee
 jarait'ee pia wa k'achia. Mǎgá irua k'awaait'ee
 taipa jarateedap'edaak'a p'anapachida wa
 mǎgá p'anadak'aa paji. ² Mǎga jara bi tai chi

jarateepataarāpa chīara k'īraupidai perā taipa jarapata k'aurepa. Wāara tachi ijāapataarā jōmaarāpa edaare māga oopata māik'aapa awaraa ne-inaa k'achia pariatua oopata. Eperā pada paara chīara k'īraupik'aa ichi pedee, māgipa awaraa ne-inaa k'achia apida ook'aa pak'aji.

³ K'īsiadáma nāgide. Ne-inaa ma-āri hierrodee ooda caballo it'aide bipata. Māgipa wāpipata chi wāpi k'iniamaa. ⁴ Ichiaba barco choma tok'esaa wāk'āri, nāupa golpe p'ua nībi mīda āyaa wāpiit'ee, ma barco p'eraparipa ichia atee k'iniamaa atepari chi timonpa. Māga oopari ma barco k'āyaara timón ma-āriara bi mīda. ⁵ Māga pik'a bi tachi k'īrame ome. Tachi k'ap'iade ma-āri bi mīda, māgipa ne-inaa k'īra t'ādoe audua jarapata eperāarāpa. Ma awara k'awa p'ani t'ipitau ma-āriipa eujā āree paat'aai. ⁶ Ma t'ipitáuk'ata bi tachi k'īrame. Tachi k'ap'iade ma-āri bi mīda, nepira waibiade baaipipari māik'aapa ne-inaa k'achia oopipari, madeepa na p'ek'au eujādepema pedee k'achia k'īra t'ādoe uchiapari perā. Ma awara madeepa netuarapa pedee uchiapari. Mapa k'awa p'ani tachi k'īramepa māgá nepirade baaipipariit'ee tachi t'oru wedapema piurumaa.

⁷ K'awa p'ani eperāarāpa taunomaapata nāgee ne-animalaarā mēepema k'īra t'ādoe: wābaipata; eujāde nūteepata; eujāde bipa urt'iu nūteepata; p'usa jādepema; jāgee. ⁸ Māga oopata mīda ne-animalaarā ome, apidaapa āchi k'īradoopa k'īrame p'oyaa t'idik'adak'aa. Māga p'oyaada-e tachi k'īramedeepa pedee k'achia k'īra t'ādoe pariatua uchiapari perā. Madeepa uchiada pedee k'achia

neera k'achíak'ata bi, chĩara miapipari perã.

⁹ Tachi k'ĩramepa pedee pia jarapari Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩdak'ãri. Mamĩda mǎgipa ichiaba ik'achia pedee jarapari chĩaramaa. Mǎgá pedee k'achia jaradak'ãri awaraarãmaa, ik'achia jara p'aník'ata bi Tachi Ak'õremaa, irua eperãarã jõma ooda perã. ¹⁰ ĩpemaarã, Tachi Ak'õrede ijãpataarã it'aideepa pedee pia pedee k'achia ome mǎgá uchiaik'araa bi. ¹¹ Pania poatri uchua bimã i eujã ek'ariipa asia naap'ee ome uchiak'aapi. Ichiaba pania k'iyaa uchiaparimãiipa naap'ee uchua-epi. ¹² Ma awara higuera bĩrĩdeepa orodak'aa olivo, mǎik'aapa uva k'arradeepa p'edak'aa higojõ. Mapa ĩpemaarã, Tachi Ak'õrede ijãpataarãpa pedee k'achia k'ĩra t'ãdoo jaradaik'araa bi; jĩp'a pia aupaita jarapataadaipia bi.

Wãara k'ĩsia k'awaa beerã

¹³ Parãdepema k'ĩsia k'awaa bi pirã, k'awaa wãipia bi ooit'ee Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a mǎik'aapa mǎga ak'ĩpiipia bi apemaarãmaa. Chĩara ome t'ãri pia baipia bi mǎik'aapa k'aripaipia bi, audua-ee. Mǎgata p'anapata wãara k'ĩsia k'awaa beerã. ¹⁴ Mamĩda mǎga p'anapataadai k'ãyaara, parãpa Tachi Ak'õre Ũraa jaratee k'inia p'ani pirã apemaarã k'ãyaara waibiara pa k'iniapa, wãara Tachi Ak'õre-it'ee k'ĩsia atua p'ani, irua mǎga oopik'aa perã. ¹⁵ Chi mǎgá k'ĩsia p'anĩrã ijãadak'arãk'api k'ĩsiapata, ãchia oo k'iniata oo k'inia p'anadairã. ¡Netuarapata mǎgá k'ĩsiapipari! ¹⁶ Eperã aba waibiara pa k'inia bak'ãri apemaarã k'ãyaara, jõmaarãpa ichi pedee aupai ũridamerã, nãgee ne-inaa k'achia k'ĩra t'ãdoo ooi: nepira

jiriyaa bai, pedee audua bai, maa-e pirã apemaarã k'aripak'aa bai. ¹⁷ Mamĩda chi wãara k'ĩsia k'awaa bi Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a mãgã nipak'aapi. Ne-inaa awaraa k'ãyaara jõma oopari oo k'inia bairã Tachi Ak'õrepa oopi bik'a. Nepira jirik'aa chĩara ome; jĩp'a k'ãiwee bapari. Chĩara k'ĩrau chok'ak'aa mãik'aapa pia ũripari ne-inaa iidide chedak'ãri. K'ĩrau-ee oopari ichi poropa oopi bik'a. Awaraarã chupiria k'awaapari mãik'aapa k'aripapari. Eperã aba pipiara ak'ik'aa apemaarã k'ãyaara. Oopari ichia jara bik'a; seewata ne-inaa ook'aa. Mãgeepa ne-inaa k'ĩra t'ãdoo oopari chĩara k'aripait'ee. ¹⁸ Chi mãga ooparipa k'inia bapari jõmaarã k'ãiwee p'anapataadamerã ichik'a, Tachi Ak'õre k'ĩrapite mãik'aapa apemaarã k'ĩrapite. Mapa pia nipapari. Mãgã ichi ik'aawa p'anãrã iruk'a p'ana k'iniadaipi.

4

¹ Ma k'ĩsia k'awaa bi mãga bapari mĩda, parãdepema chok'ara k'ãiwee p'anadak'aa. ¿Wãara-ek'ã? Aupedee para bapari mãik'aapa k'ĩrau para bapari, pãchi t'ãride k'ĩsia k'achia iru p'anadairã. ¿K'ãare k'aurepata mãga para bapari? ¿Pãchia oo k'inia p'ani k'aurepa-ek'ã?

Tachi Ak'õrepa jara bik'a oodak'aarã

² Nãga oo p'ani. Parã waibiara pa k'inia p'anapata apemaarã k'ãyaara maa-e pirã chĩara net'aa k'ĩapata. T'ẽepai ma net'aa p'oyaa atada-e pak'ãri, ma net'aa chipari k'ĩra unuamaa iru p'aneepata, peet'aa k'iniadarutamaa. Mãga oo p'ani mĩda, atadak'aa parãpa k'inia p'ani, Tachi Ak'õremaa iididak'aa perã. ³ Jõdee Tachi Ak'õremaa

iididak'ãri, pãchi-it'ee aupaita iidipata. Mapa Tachi Ak'õrepa teek'aa pãchia iidi p'ani, mǎgá k'achia iidi p'anadairã. ⁴ Pãchia oo k'iniata oo k'inia p'anadairã, Tachi Ak'õrepa jara bik'a oo k'iniada-e. Ara wẽrapa chi k'ima amaaparik'a awaraa ome banait'ee, mǎga pik'a parãpa oodaamaa p'ani ne-inaa Tachi Ak'õrepa oopi bi, oonadait'ee irude ijãadak'aa beerãpa oopatak'a. ¿K'awada-e p'anik'ã mǎga oodak'ãri, t'ũu p'ani Tachi Ak'õre k'ĩra unuamaa iru p'anapataarã eere? ⁵ ¿K'ãata k'ĩsia p'anima? ¿Tachi Ak'õrepa ichi ũraa p'ãdade nǎga pariatua jara bik'ã?

'Mia jaure bida eperã k'ap'iade k'inia bi michi-it'ee.' (Dt 4.24)

¡Tachi Ak'õrepa pariatua mǎga jara-e paji! ⁶ Mǎga jaraji tachi pia ak'i k'inia bairã mǎik'aapa k'aripa k'inia bairã. Mamĩda wãara k'inia p'ani pirã irua mǎga oomerã, pãchia k'inia p'ani oo amaadaipia bi mǎik'aapa irua jara bik'a oodaipia bi. Mǎga k'awa p'ani iru ũraa p'ãdade jara bairã:

'Tachi Ak'õrepa k'aripa-e audua p'anapataarã, mamĩda t'ãri pia k'aripapari audua-ee beerã.' (Pr 3.34)

⁷ Mapa ñpemaarã, oopíti Tachi Ak'õremaa irua oo k'inia bik'a pãchi t'ãride mǎik'aapa pãchi k'ĩsiade. Ma awara netuarapa k'ĩsia k'achia k'ĩsiapik'ãri, oonáati ichia k'inia bik'a. Ma k'ãyaara chóoti mǎik'aapa Tachi Ak'õremaa it'aa t'ĩti. Mǎgá oodak'ãri, ma netuara ãyaa wãit'ee. ⁸ Parãdepema ne-inaa k'achia oo p'anirãpa jarátí Tachi Ak'õremaa jõma k'achia oodap'edaa, irua mǎgí wẽpapik'oomerã. Maap'eda

k'achia k'ĩra t'ãdoo oo amáati. Māga ooruta pirã, irumaa it'aa t'ĩdak'ãri, irua waya ũriipi. Ichiaba pariatua k'ĩsia p'anĩrãpa māga oodaipia bi. Māgeerã eda k'ĩsiapata “mia ooit'ee Tachi Ak'õrepa oopi bik'a” māik'aapa eda k'ĩsiapata “mia ooit'ee michia oo k'iniata”. Tachi Ak'õrepa māgá pariatua k'ĩsiapik'aa. ⁹ Parã wāara pia nipa k'inia p'ani pirã Tachi Ak'õre k'ĩrapite, k'ĩsiati pãchia oopatap'edaade. Maap'eda k'ĩsia p'ua p'anáti. Ēidai k'ãyaara, t'ãri p'ua p'anáti māik'aapa jēeti, pãchia k'achia oopatap'edaa k'aurepa. ¹⁰ Māga ooruta pirã, Tachi Ak'õremaa ak'ipidai wāara oo k'inia p'ani irua jara bik'a. Ma awara māgá oodak'ãri, irua parã pia ak'ii.

Ak'idaik'araa bi chĩarapa oo p'ani ma t'ēepai āra āpīte ik'achia jarait'ee

¹¹ Mamĩda ĩpemaarã, k'ĩrak'aupai chĩara āpīte pedee k'achia pedeedai, k'ĩsia p'anadairã āchia ooda-e p'ani Tachi Ak'õre Ũraa p'āpidade jara bik'a. Māgá eperãpa pedee k'achia pedee k'ãri, ichiaba oo-e bi Tachi Ak'õrepa jara bik'a, ichi ũraade jara bairã chĩara āpīte pedee k'achia pedeeik'araa bi. Ma awara ijāapataarãpa māga oodak'ãri, ak'ipipata k'ĩsia p'ani āchia Tachi Ak'õre k'ãyaara pipiara k'awa p'ani chĩarapa oo p'ani ak'idait'ee. ¹² Māgá k'ĩsiadaik'araa bi. Tachi Ak'õrepapaita eperãarãpa oopata ak'ipari, ichiata jarada perã sãga p'anapataadaipia bi. Ichia aupaita eperãarã o k'achiadeepa k'aripa atapari ichi ome p'ananadamerã. Ma awara ichia aupai jarapari chisãgĩrã ichimãiipa āyaa pēiit'ee. Mapa

apidaapa ak'idaik'araa bi chĩarapa oopata, jarait'ee pia wa k'achia.

Ũraa audua pedeenaadamerã

¹³ Ũrĩti parãdepema jarapataarã: “Idi maa-e pirã nu wãdait'ee jãgĩ p'uurudee net'aa netode mãik'aapa año aba mama p'aneedait'ee mimia-maa p'arat'a jitadait'ee.” ¹⁴ Mãga jaradaik'araa bi parãpa k'awada-e p'anadairã nu chok'ai p'anadai wa p'anada-e pai. Parã nãupa jĩarara taarã-ee ãyaa p'ua ateeeparík'api p'ani. ¹⁵ Idi wa nu ne-inaa oodait'eeda adai k'ãyaara, jaradaipia bi: “Tachi Ak'õrepa k'inia bi pirã mãik'aapa chok'ai p'ani pirã, ne-inaa oodait'ee.” ¹⁶ Mamĩda parãpa mãgadak'aa. Audua pedeepata, pãchi k'ĩradoopa ne-inaa jõmaweda oo k'inia p'anadairã. Mamĩda mãgã audua pedeedaik'araa bi, tachi jõmaweda Tachi Ak'õre jua ek'ari p'anadairã. ¹⁷ Mãpai eperãpa k'awa bi pirã ne-inaa pia oopia bi, mamĩda mãga oo-ee, k'achia oomaa bi Tachi Ak'õre k'ĩrapite.

5

Ũraa p'arat'ara beerã-it'ee

¹ Írá ũrĩti p'arat'ara beerã. Jëeti mãik'aapa bíati, parã miadait'ee perã Tachi Ak'õrepa ak'ik'ãri na p'ek'au eujãdepemaarãpa oopatap'edaa. ² Ma ewate pãchia ne-inaa iru p'ani jõmaweda servi-ee baibeeit'ee. Jõma pãchia k'odait'ee ia bidap'edaa mik'ia bait'ee. Ma awara parãpa p'aru pi-ia p'e iru p'ani jĩdait'ee wĩwirria jëra bait'ee, polillapa k'ok'ooda perã. ³ Parã nëe mãik'aapa p'arat'a p'e iru p'ani mogosia jëra bait'ee hierrok'a. Tachi

Ak'õrepa ma net'aa jõmaweda jõpiit'ee, ichi k'ĩrapite servi-e bairã. Parãpa ma nẽe p'arat'a ome mãgã mogosiadaida unudak'ãri, k'awaadait'ee pãchi k'ap'ia paara jõdait'ee, t'ipitaupa ne-inaa paa jõparik'a. Írá parãpa mãgee net'aa at'ãri p'emaa p'ani. Mamĩda taarã-e Tachi Ak'õrepa ooit'ee mia jara bik'a. ⁴ ¡Ûrítí! Parãpa mimiapataarã jiripata pãchi ne-uudap'edaa chauda p'edamerã. Mamĩda ma mimiapataarãmaa p'aadak'aa. Mapa chupiria iidipata abaapa ãchi k'aripamerã. Jõmaarã Ak'õre Waibiapa ãra chupiria iidida ùri bi. ⁵ Na p'ek'au eujãde p'ani misa, jõmaweda pãchia oo k'iniata oopata mãik'aapa net'aa k'iniata p'e wãpata. P'ak'a poreepidák'api p'ani. Mamĩda taarã-e ewari cherude p'ak'a atepatak'a chi peepatamaa, Tachi Ak'õrepa parã k'achia ooit'ee, ooda-e p'anadairã irua k'inia bik'a. ⁶ Ma awara parãpa eperã t'ãri pia p'anirã charraarãmaa atepata, ne-inaa k'achia maarepida ooda-e p'ani mĩda. Maap'eda charraarãmaa p'aapata ma chupiria chitoonirã peepidamerã. ¿K'aipa p'oyaaima parã ome?

Choodaipia bi chupiria jõnide

⁷ Ípemaarã, Tachi Ak'õrepa mãgã ooit'ee perã mãgeerã ome, choopataati chupiria jõnadak'ãri ãra k'aurepa. Mãga oodaipia bi Tachi Waibia Jesucristo cheit'ee perã. Iru mãgã cheru misa, p'anapataadaipia bi ne-uupataarãk'a. Mãirãpa ne-inaa uudap'eda, k'ãiwee nipata ijãa p'anadairã k'oi chek'ãri, ãchi ne-uudap'edaa t'onoit'ee mãik'aapa wariit'ee. Ai t'ẽepai waya nipata k'oi waya chek'ãri, ma ne-uudap'edaa chaumerã. ⁸ Mãga pik'a parã k'ãiwee nidaipia bi mãik'aapa ijãapataadaipia

bi Tachi Waibiade, iru taarã-ee cheit'ee perã, jõmaarãpa oopatap'edaa ak'ide.

⁹ Mamĩda ñpemaarã, mǎgá k'ǎiwee ni p'ani misa ma chupĩria jõnide, k'ĩrak'aupai jaradai: “Jǎgĩ ijǎapari k'aurepa mi nǎgá chupĩria nĩbi.” Tachi Ak'õrepa mǎgá k'achia k'ĩsiapataarã pia ak'i-e pait'ee, iru chek'ǎri jõmaarãpa oopatap'edaa ak'ide. Taarã-ee iru waya cheit'ee na p'ek'au eujǎdee. ¹⁰ Piara k'awaadamerã sǎga choodaipia bi nepĩrade jõnide, mia k'irǎpapi k'inia bi Tachi Ak'õre pedee jarapataarã chonaarǎweda p'anapatap'edaa. Tachi Ak'õrepa ǎra pëiji jarade irua oopi k'inia bada eperǎarǎmaa. Mamĩda ma eperǎarǎpa ǎra miapijida, ǎrapa jaradap'edaa ũri k'iniada-e p'anadap'edaa perã. Mǎgá iru p'anajida mĩda, choopachida. ¹¹ Tachi ijǎapataarãpa pia pedeepata ǎra ǎpĩte, waapiara ijǎapatap'edaa perã Tachi Ak'õrede ǎra chupĩria jõnadak'ǎri. Parãpa k'awa p'ani sǎga chooji chonaarǎwedapema Job, chupĩria nĩbide. Mǎgá baji mĩda, Tachi Ak'õrede ijǎapachi. Maap'eda ma chupĩria nĩbideepa uchiak'ǎri, Tachi Ak'õrepa Job k'aripaji pipiara bapariimerã naawedapema k'ǎyaara. Tachi Ak'õrepa mǎga ooji chupĩria jõnĩrǎ chupĩria k'awaapari perã.

¹² Irá ñpemaarã, ne-inaa awaraa k'awapi k'inia bi parǎmaa. Juraadaik'araa bi ne-inaa apida k'ĩrapite: pajǎ k'ĩrapite, na eujǎ k'ĩrapite, wa ne-inaa awaraa k'ĩrapite. Tachi Ak'õrepa jõmaarãpa oopatap'edaa ak'ik'ǎri, pia ak'i-e pait'ee mǎgá pariatua jarapataarã, chĩrapa ijǎadamerã ǎchia jara p'ani. Mǎgá juraadai k'ǎyaara parãpa

jaradaipia bi: “ooit'eepi” jaradak'ãri ne-inaa oodait'ee mãik'aapa “oo-epi” jaradak'ãri ne-inaa ooda-e pait'ee.

¹³ Māpai ñpemaarã, parãdepema aba chupiria nĩbak'ãri, it'aa t'ñipia bi. Jõdee o-ĩa bak'ãri, Tachi Ak'õremaa k'ariipia bi. ¹⁴ Ma awara parãdepema aba k'ayaa bak'ãri, jara pëidaipia bi tachi ijãapataarã ak'ipataarãmaa, ãra chedamerã mãik'aapa it'aa t'ñidamerã iru pari. Iru ik'aawa pachedak'ãri, ãrapa it'aa t'ñidaipia bi Jesucristopa iru jipamerã. Mãmisa ãradepemapa iru k'ap'ia p'uruipia bi aceitepa. ¹⁵ Mamĩda it'aa t'ñidak'ãri, wãara ijãadaipia bi Tachi Ak'õrepa jipai. Mãga ooruta pirã, Ak'õrepa ooit'ee ãrapa iidi p'anik'a. Ma k'ayaa wëpait'ee mãik'aapa k'ayaa baji pirã p'ek'au k'achia ooda k'aurepa, ma p'ek'au k'achia wëpait'ee. ¹⁶ Tachi Ak'õrepa mãga oopari perã, k'ayaa beerãpa jaradaipia bi ãchia k'achia oodap'edaa awaraa ijãapataarãmaa, mãirãpa it'aa t'ñidamerã ãchi pari. Mãgã Tachi Ak'õrepa ãra jipaipi. Mia mãga jara bi irua oopari perã ichi k'ñrapite pia nipapataarãpa iidi p'anik'a, wãara ijãadak'ãri. Mãga oopari ãrapa ne-inaa chaaree iidi p'ani pñjida. ¹⁷ Mãga ooji chonaarãweda ichi pedee jarapari Elías ome. Elías eperã paji tachik'a. Mamĩda it'aa iidik'ãri Tachi Ak'õremaa irua k'oi chepinaamerã, Tachi Ak'õrepa mãga ooji, Eliapa wãara ijãa bada perã. Año õpee esa-auk'a k'oi che-e paji. ¹⁸ Ma t'ñepai waya it'aa iidik'ãri, Tachi Ak'õrepa k'oi chepiji mãik'aapa ma eujãde ne-uudap'edaa t'onop'eda mãik'aapa warip'eda, chauji.

¹⁹ Māpai ñpemaarã, mia et'ewa jaradak'a

chik'aripa p'anapatáati. Māgá parādepema
aba k'achiade baairu pīrã oo k'inia-e bairã
Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a, awaraarãpa
iru k'aripadai, waya wãara ijãamerã m̄aik'aapa
k'achia oo amaamerã. ²⁰ K'awadaipia bi chi
māgá k'ariparupa m̄agí eperã o k'achiadeepa
uchiapiit'ee. Māgá Tachi Ak'õrepa irua k'achia
ooda j̄omaweda wēpapii.

Māgapai paji.

Tachi ak'õre pedee
New Testament in Epena (CO:sja:Epena)

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441